

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. I 19. STOLJEĆE

ŠKOLSKA GODINA: 2019. / 2020.

SRIJEDA, 5. veljače 2020.

13:00 – 14:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore u ispitu nije dopušteno prepravljati već ih treba staviti u zagradu i precrtati te skraćenim potpisom (parafom) označiti i upisati ispravni odgovor.

—(Pipin Mali)—	Karlo Veliki	№
precrtan netočan odgovor u zagradi ispravan odgovor paraf (skraćeni potpis)		

6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koje je godine sklopljen savez kršćanskih zemalja protiv Osmanlijskog Carstva nazvan Sveta liga?

1	
---	--

- A. 1615. godine
- B. 1695. godine
- C. 1684. godine
- D. 1679. godine

2. U vlasništvu koje plemićke obitelji je bio dvorac Miljana u 18. stoljeću?

1	
---	--

- A. Rattkay
- B. Oršić
- C. Pejačević
- D. Eltz

3. Kako se zove ekonomska doktrina /gospodarska politika koja u prvi plan stavlja razvoj trgovine, posebno međunarodne, kao najučinkovitijeg načina stjecanja državnog bogatstva?

1	
---	--

- A. fiziokratizam
- B. merkantilizam
- C. ekonomski liberalizam
- D. utopijski socijalizam

4. Najznačajnijim predstavnikom/utemeljiteljem *empirizma* smatra se:

1	
---	--

- A. Thomas Hobbes
- B. John Locke
- C. Baruch de Spinoza
- D. F. M. A. Voltaire

5. Tko je bio prvi kralj/kraljica Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije?

1	
---	--

- A. Elizabeta I.
- B. Vilim III. Oranski
- C. George I. (Đuro I.)
- D. Ana Stuart

6. Gdje je sklopljen mirovni ugovor kojim je granica između Ruskog Carstva i Osmanlijskog Carstva utvrđena na rijeci Dnjestar?

1	
---	--

- A. u Svištovu
- B. u Požarevcu
- C. u Jašiju
- D. u Kučuk-Kajnardžiju

E.

7. Koja je politička struja / grupacija među pristašama Francuske revolucije zastupala interese krupnog građanstva i zagovarala ustavnu monarhiju?

1	
---	--

- A. rojalisti
- B. jakobinci
- C. žirondinci
- D. sankiloti

8. Koliko je bilo slobodnih kraljevskih gradova na području banske Hrvatske i Slavonije krajem 18. stoljeća?

1	
---	--

- A. osam (8)
- B. šest (6)
- C. dvanaest (12)
- D. pet (5)

9. Kraljevska akademija znanosti osnovana 1776. u Zagrebu nije imala:

1	
---	--

- A. studij prava
- B. studije teologije (bogoslovni studij)
- C. studij filozofije (mudroslovni studij)
- D. studij ekonomije (studij gospodarstva)

10. Koji je barokni slikar oslikao pavlinske crkve u Remetama, Lepoglavi i Belcu?

1	
---	--

- A. Frederiko Benković
- B. Tripo Kokolja
- C. Ivan /Krstitelj/ Ranger
- D. Francesco Robba

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih šest pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

11. Osobi pridružite njezinu povijesnu ulogu.

3	
---	--

1. _____ Georges Danton	A. predsjednik nove vlade Prve Francuske Republike
2. _____ Charles Fourier	B. zapovjednik građanske Nacionalne garde
3. _____ Francois Quesnay	C. izumitelj/konstruktor
	D. francuski filozof, socijalist utopist
	E. slikar
	F. osnivač fiziokratizma

12. Događaju pridružite godinu.

1. ____ u Zagrebu počinju izlaziti novine *Agramer Deutsche Zeitung* A. 1762. god.
B. 1758. god.
2. ____ J. Bajamonti napisao prvi hrvatski oratorij *Prijenos sv. Dujma* C. 1789. god.
D. 1786. god.
3. ____ M. A. Relković objavio djelo *Satir iliti divji čovik/ Satir iliti* E. 1770. god.
divlji čovik/Satir illiti divji csovik F. 1756. god.

3	
---	--

13. Djelu pridruži mjesto/grad u kojem je prvi put objavljeno.

1. ____ *Gazophylacium* (1740.) A. Zagreb
B. Trst
2. ____ *Razgovor ugodni naroda slovinskoga* (1756.) C. Dresden
D. Venecija
3. ____ *Teorija prirodne filozofije / Theoria philosophiae naturalis* E. Beč
(1758.) F. Pešta

3	
---	--

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječju ili brojem. Odgovor upišite na praznu crtu.

14. U kojem se gradu Svetog Rimskog Carstva Njemačkog Naroda od 1663. redovito sastajao staleški državni sabor (Reichstag)?

1	
---	--

15. Radnički pokret nasilnog uništavanja strojeva koji se razbuktao u Velikoj Britaniji početkom 19. stoljeća naziva se _____.

1	
---	--

16. Autor prvog velikosrpskog programa pod nazivom *Načertanije* bio je _____ (ime i prezime).

1	
---	--

17. Mirom u Campoformiju Istra i Dalmacija došle su pod vlast _____ (ime države).

1	
---	--

18. Zašto je 1776. sjedište Hrvatskoga kraljevskog vijeća iz Varaždina preneseno u Zagreb?

1	
---	--

19. Viteško natjecanje alka održava se svake godine u spomen na obranu Sinja od Turaka _____ godine.

1	
---	--

1	
---	--

20. U kojem je hrvatskom gradu 1754. započela s radom manufaktura (rafinerija šećera) s najvećim brojem zaposlenih u svim hrvatskim zemljama?

1	
---	--

21. Koji je hrvatski ban u Ugarskom saboru braneći hrvatsko državno pravo izjavio „Kraljevstvo kraljevstvu ne propisuje zakone“/ „Regnum regno non praescribit leges“?

_____ (ime i prezime)

IV. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

22. Kronološki poredajte navedene događaje.

2	
---	--

A. _____ Bostonska čajanka

B. _____ Zakon o plovidbi

C. _____ Zakon o žigovima/Zakon o pečatu

D. _____ početak američkog rata za neovisnost

23. Kronološki poredajte događaje.

2	
---	--

A. _____ sjedište bosanskoga vezira premješteno u Travnik

B. _____ fra Filip Lastrić/Laštrić objavio *Pregled starina bosanke provincija (Epitome vetustatum provinciae bosniensis)*

C. _____ Bosanska biskupija sjedinjena sa Srijemskom biskupijom u jedinstvenu Bosansko-srijemsku biskupiju sa središtem u Đakovu

D. _____ osnovana franjevačka provincija Sv. Kaja

24. Kronološki poredajte događaje.

2	
---	--

A. _____ Objavljeno djelo P. Rittersa-Vitezovića *Croatia Rediviva* (*Oživljena Hrvatska*)

B. _____ Mir u Srijemskim Karlovcima/Karlovački mir

C. _____ Hrvatski sabor donio Hrvatsku pragmatičku sankciju

D. _____ osnovan Banski stol

25. Kronološki poredajte događaje.

- A. _____ Ukinuto Hrvatsko kraljevsko vijeće
- B. _____ Josip II. ukinuo hrvatske i ugarske županije
- C. _____ Josip II. okrunjen za cara Svetog Rimskog Carstva
- D. _____ Hrvatski sabor ozakonio upravno podvrgavanje Hrvatske Ugarskom namjesničkom vijeću

2	
---	--

- V. U sljedećim zadacima pažljivo pročitajte povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

26. Pažljivo pročitajte ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

Mili vjerni!

Uvjereni s jedne strane o šteti svakog naturavanja vjere, a s druge o velikoj koristi što potječe za vjeru i državu iz prave kršćanske snošljivosti, bili smo ponukani da jednovjercima augsburškim (protestantima) i helvetskim (kalvinistima), zatim nesjedinjenim Grcima (pravoslavnima) svuda dopustimo da privatno vrše vjerske dužnosti po vjeroispovjesti svojoj bez obzira na to da li je ona ikada bila u običaju ili bila uvedene ili ne.....».

- A. Pod kojim je nazivom poznat dokument kojem je dio navedeni tekst?

1	
---	--

1	
---	--

- B. Koji je vladar objavio navedeni dokument? _____

1	
---	--

- C. Koje je godine objavljen taj dokument? _____

27. Pozorno pročitajte ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

I tako poklekam¹ kmetovi po svakojakih iztiravanjah jesu bili obtršeni,² najviše potli³ njihove izašle su teškoće, kojim kako i prilično jest, pravu i jednaku pomoć donesti i tako sve one teškoće, ekscese i hman običaje⁴ skončati i popraviti na najvišu Našu kraljevsku dužnost spada: i tako, da se uvede pravi red, i dostojni tako obćinske kako osebite stvari način, s mirom i pokojom podložnikah Naših stalno potvrđen. Poklamkam smo premislili u ovu stvar skupspravljena dogodjenja, i promotrili smo orsačko misto i naravu, stalnu od danku naredbu i dalješnje, gospode zemaljske, njihovih oficirah⁵ i slugah naređenje, u gore spomenutom doljnje Slavonije orsagu našem, varmegjah najmre Verovitičkoj, Požeškoj i Sriemskoj, postaviti i narediti milostivo dokončali jesmo. (...)

One zemlje, koje su koje su jedanput u sesije date, od sesije nikakovim načinom da se nerazlučuju. Vinograde pako, koji u sesiju unišli nisu, tako i zemlju okršenu, polak precinjenja truda ili posla učinjenog, prodati drugom i za dušu ostaviti, sa znanjem i privoljenjem gospona zemaljskoga, slobodno se dopušća. (...)

A. Kako se zove dokument/ zbirka propisa kojem je navedeni tekst sastavni dio?

1	
---	--

B. Koga se želi zaštititi tim dokumentom? _____

1	
---	--

C. Koje je godine taj dokument proglašen? _____

1	
---	--

¹ dok

² opterećeni

³ otkako

⁴ zle običaje

⁵ službenici vlastelinski

VI. U sljedećim zadacima proučite slijepe karte i odgovorite na postavljena pitanja.

28. Pozorno pogledajte kartu Napoleonovih osvajanja i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koje je godine Napoleon osvojio državu označenu na karti okomitim linijama?

1	
---	--

1	
---	--

B. Kojim je brojem na karti označena bitka u kojoj je Napoleon 1815. doživio svoj konačni poraz? _____ (broj)

C. Koja je bitka označena brojem 1. na karti?

1	
---	--

29. Pažljivo pogledajte kartu razvoja SAD-a i odgovorite ne postavljena pitanja.

A. Koliko se britanskih kolonija polovicom 18. stoljeća nalazilo na teritoriju označenom na karti brojem 1?

1	
---	--

_____ (broj)

B. Od koje je države 1819. kupljen teritorij označen na karti brojem 5?

1	
---	--

C. Koje je godine SAD-u pripojen teritorij označen brojem 7 na karti?

1	
---	--

30. Pozorno proučite kartu vezanu za podjele Poljske i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koju po redu podjelu Poljske prikazuje karta?

1	
---	--

B. Koja je država tijekom te podjele ostvarila teritorijalno proširenje na područje označeno na karti kosim linijama?

1	
---	--

C. Koja je bila posljedica te podjele za poljsku državu/Poljsku.

1	
---	--
